

בלבי

פרשת האזינו ♦ תשפ"ו ♦ ירושלים ♦ 417

משכן אבנה

שְׁוִיתִי ה' לְנֶגְדִי תָמִיד

שיעורים בקול הלשון ♦ בלבביפדיה עבודת ה' ♦ בתולה-ר"ה" 41995812 ♦ בלבביפדיה מחשבה "דבש-ר"ה" 42025724

האזינו

בפרשתן (לב, לג - לד) כתיב "חמת תנינים יינם וראש פתנים אכזר. הלא הוא כמוס עמדי חתום באוצרותי". מה מרומז בתיבות "חתום באוצרותי".

ביאור מורינו הרב שליט"א

"חתום באוצרותי". כתב באוצר עדן הגנוז (ח"א, סימן ד), וז"ל, והנה נאמר ברמז, "צרור עוון אפרים צפונה חטאתו" (הושע יג, יב) והיודע סוד הקרבנות ושם המזבח בצפון, וכן השולחן בצפון ומנורה בדרום. ושהלב נוטה מעט מן האמצע אל הצפון, ועל כן תפילין ביד כהה, ושם מידת הדין במדרגות. ויודע "כי שם חלקת מחוקק ספון" (דברים לג, כא). ויודע סוד "הלא הוא כמוס עמדי חתום באוצרותי", ונאמר "את הצפוני ארחיק מעליכם" (יואל ב, כ). ויודע שהאדם נברא מן התאוה, והנפש הצומחת שורה בכבד, והכבד יורד תמיד, והקל עולה, ואשר אינו כבד ולא קל הוא הסובב תמיד. ידע בקלות הנטיה הצפונית מה עניינה (צפוני - צפון - כמוס), ויכיר שברוח הצפונית שוכן כוח המדמה, וברוח הדרומית שוכן כוח הדברי. והשכל שמכה לפנייה מכה תחילה לדברי, וישפיע באמצעותו למדמה כדמות האור הנכנס בחור ומכה ניצוצו בספל מים, ומאיר בו הרבה, וממנו מתפשט ועולה לקרקעית הגג של הבית, ומוליד בו אור מתדמה לאור המכה במים. וכן השפע השכלי מכה בדברי, ועובר אל הדמיוני. וזה הוא כדמות הקשת הנראה בענן. וכך אמר יחזקאל, כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם, כן מראה הנוגה סביב הוא מראה דמות כבוד ה', עכ"ל. והבן שזהו הצד הנמוך הנגלה בצפון - צפון - חתום, כח המדמה המקבל האור רק דרך כח הדברי, והבן מאוד.

אולם בפן העליון יותר, חתום, בחינת חותם, חותמו אמת. עיין חשק שלמה (אות ח, שורש ח) שחותם מלשון בירור אמתיות, כגון חותם ידו. וגם לשון סוף - חיתום, עיי"ש. ושם מאיר אור האמת במדמה הבלתי זך ומזככו.

וכתב במגלי צדק (אות ה', ד"ה הלא הוא כמוס), וז"ל, 'כמס' גימ'ט מאה ועשרים, הם מאה ועשרים צירופי אלקים. אומר הקב"ה, אלה ק'כ צירופי אלקים שמהר מתעוררים ומתגברים הדינים, הלא הם כמוסים וכבושים תחת ידי, ואיני מניח אותם להתגבר עליכם ולעשות בכם דין, עכ"ל. והיינו שק'כ אלקים שמהם שורש הדין, נעשה דין אמת, במדרגת 'חותמו אמת'. והנה נעשה זיכוכ כל הדינים הנפולים, ולא נשאר אלא 'דין אמת'.

ויתר על כן כתב רמ"מ משקלוב (ביאור הזוהר דף מ"ד), וז"ל, "חתום באוצרותי", צפון ונעלם וכו', "כי מה רב טובך אשר צפנת ליראיך", וכן ע"ד הסוד אנו אומרים "מתי אבוא ואראה פני אלקים" (תהילים מב, ג) גימ'ט צפון, עכ"ל. והיינו כי בצפון גנוז וצפון כל הטוב, שורש הטוב הגמור, ודו"ק.

תוכן הגיליון

נקודה מתוך הפרשה וילך עמוד א'
ליקוטים וילך עמוד ב'
שולחן ערוך סימן טז סעיף א' עמוד ו'

השיעור סוכות
יום חמישי

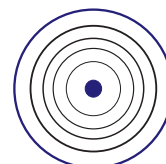
ליל יח' תשרי תשפ"ו
רח' מעבר המיתלה 2
(כניסה א' קומה 6)
ירושלים

בלבביפדיה מחשבה
שיעור הבאה יתקיים
יום רבעי כג' תשרי
רח' קדמון 4 חולון 20:30

בלבביפדיה עבודת ה'
שיעור הבאה יתקיים
יום חמישי א' חשון
רח' הרב בלוי 33 י-ם 20:30

צורת אדם
בנושא בת עין
יום שלישי יג' חשוון
תשפ"ו
רח' הרב בלוי 33
ירושלים 20:30

קו ישיר לשמיעת
שיעורי מורנו הרב שליט"א
ב'קול הלשון'
ישראל 073.295.1245
USA 605.313.6660

© כל הזכויות שמורות
מערכת 'בלבי משכן אבנה'
טלפון 052.763.8588
פקס 03.548.0529
bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון
ברוא"ל
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון
בפקס 03.548.0529

כל החומר
[זולת מדור הליקוטים]
שמופיע בגיליונות
מדי שבוע
יוצא לאור לראשונה

רכישת ספרי הרב
ספרי אברמוביץ
משלוח ברחבי העולם
03.578.2270
books2270@gmail.com
USA 718-871-8652

יום הכיפורים – הארה של כפרה על 'רושם' החטא מכח מסירות נפש

וזהו ההבדל בין הכפרה של הקורבנות שמקריבים ביום הכיפורים, שהם מסלקים גם את הרושם של החטא, לכפרת הקורבנות שמקריבים כל השנה, שאינם מסלקים את הרושם של החטא.

ולעתיד לבוא ביום הדין הגדול והנורא, שבו עתיד הקב"ה לפרוש את כל מעשה הנבראים, ולהראות להם את מעשיהם וחטאיהם בכל גלגוליהם יחד, בחטא אשר האדם חזר עליו בתשובה שלימה במסירות נפש, ועקר את הרושם שבו, חטא שכזה לא יראו אותו, כיוון שהחטא שיתראה שם הוא רק חטא שנשאר לו עדיין רושם [על אף שעשה עליו תשובה], אך חטא שנעקר לגמרי ואין ממנו רושם - אי אפשר להראות אותו [כי הוא חזר ונכלל בא"ס], כי שם יתראה רק מה שקיים, ולא מה שהיה בו סילוק גמור והוא אינו קיים.

ובלשון אחרת, תשובה שלמה של סילוק הרושם שמאירה ביוה"כ עניינה, חזרה למדרגת "הוה תמיד". כי הרושם מכיל בקרבו 'עבר' ו'עתיד'. 'עבר' מצד כך שנשאר רושם מהדבר שהיה כאן ב'עבר' ונסתלק, ו'עתיד' מצד כך שהרושם שנשאר מעורר שב'עתיד' יחזור המצב לכמות שהיה [רושם מלשון שמר - "ואביו שמר את הדבר" (בראשית לזיא), מלשון ציפייה]. אך בסילוק הרושם, ע"י חרטה - 'עבר', וקבלה לעתיד - 'עתיד', ישנה חזרה למדרגת "הוה תמיד", "אני הו"ה לא שנית" (מלאכי גו), אשר שם זהו מקום שמעולם לא היה חטא, מעולם לא היה 'שינוי'. וזהו עומק ההגדרה שתשובה שלמה 'עוקרת למפרע', היינו שהיא עוקרת את 'תפיסת עבר ועתיד', שזו שורש תפיסת החטא, וגילוי תפיסת עולם הבא - "ה' אחד ושמו אחד" (זכריה יד ט), גילוי של "שמו אחד" שהוא "הוה תמיד". וזהו הכפרה השלמה על כל החטאים ושורשם - הרשימו, וחזרה לגילוי שהכל מלא מאורו ית' בשווה. (בלבביפדיה עבודת ה' - אשם)

יום הכיפורים - עומק הארת יום הכיפורים עניינה, הארה שמכפרת על ה'רושם' של החטא מכח 'מסירות נפש'.

כלומר, כאשר האדם עובר עבירה ח"ו, יש את החטא עצמו, ויש את ה'רושם' שנעשה מכח החטא, וכיסוד דברי רבותינו, שהן בקדושה והן בטומאה, כל פעולה ופעולה שנעשית, גם לאחר שהיא נסתלקה מכאן, היא משאירה 'רושם'. וכדוגמת נייר שכתבו עליו אותיות ולאחר מכן מחקו אותם, שעל אף שהאותיות הסתלקו מכאן, אך נשאר 'רושם' של האותיות. כך הוא באדם שחזר בתשובה, על אף שחלקי הרע של החטא נמחקו מכח תשובתו [והוא נקרא 'בעל תשובה'], אך עדיין נשאר 'רושם' של החטא, בגדר של "נייר מחוק".^א

וזהו ההבדל בין תשובה שלמה [כלשון מטבע התפילה: 'החזרינו בתשובה שלמה מלפניך'], שעל ידה האדם עוקר גם את הרשימו שנשאר מן החטא^ב [וזוהי תשובה שעוקרת את העבירה למפרע^ג, ובגדר של 'תשובה קדמה לעולם'^ד], לבין תשובה שאיננה שלמה, שבה נשאר רושם מן החטא [וזוהי תשובה שעוקרת את החטא רק מכאן ולהבא^ה].

ותשובה שלמה שעוקרת את הרושם של החטא עניינה, תשובה במסירות נפש^ו.

וזהו המבואר בדברי רבותינו, שעל אף שהאדם שב בתשובה, אך עדיין נצרך ייסורים שממרים את החטא, וכמבואר בסוגיא ביומא (פו ע"א) בד' חילוקי כפרה, 'יסורין ממרין, מיתה ממרקה'. כלומר, הייסורים בעומקם ממרקים את ה'רושם' שנשאר מן החטא.

וזהו עומק הארת יום הכיפורים, במדרגת כהן גדול שנכנס לפני ולפנים, למקום הקדוש ביותר, בזמן הקדוש ביותר, ומצד הנפש - הוא נכנס למקום העמוק ביותר בנפש, שזהו מקום המסירות נפש^ז, ומשם נמשכת הארה של מירוק ה'רושם' של החטא, והארה זו מאירה לכל יחיד ויחיד ביום הכיפורים - כפי מדרגת המסירות נפש שלו.

^א ומה שאמרו חז"ל (אבות ד ב) 'עבירה גוררת עבירה', בפשטות הוא אמור במי שלא חזר בתשובה, אך בעומק הוא אמור אף על מי שחזר בתשובה, שמכח הרושם של החטא הוא עלול לחזור ולחטוא באותו דבר (שם).

^ב והיא הנקראת בלשון חז"ל (זוה"ק ח"א סב ע"א) 'תשובה סג' (שם).

^ג כהגדרת חז"ל שתשובה עוקרת את החטא למפרע כמו נדר שעוקר את החטא למפרע.

^ד כמו שקודם שנברא העולם היה רק את אורו ית"ש ואין שום רושם לחטא וחסרון [ורק לאחר התחדשות הבריאה שנסתלק אורו ית', נשאר רושם מן החטא, ושם נתחדש המושג של 'רושם'] (שם).

^ה מחמת שהרושם של החטא מעורר ומזכיר את העבר של החטא. וזוהי מדרגת התשובה המובאת בגמרא (קידושין מט ע"ב) שהמקדש אשה על מנת שאני צדיק, חוששים לקידושיו (שם).

^ו כדוגמא הידועה של רבי אלעזר בן דורדיא (ע"ז יז ע"א) ש"געה בבכיה עד שיצתה נשמתו, ויצתה בת קול ואמרה, רבי אלעזר בן דורדיא מזומן לחיי העולם הבא", שמתוך החרטה הוא הגיע למצב של מסירות נפש, ונסתלקה נפשו בתשובתו, ועל ידי כך הוא עקר את הרושם של חטאיו (שם).

^ז ומצד החיצוניות, הוא נכנס לשם במסירות נפש כי הוא חושש שאולי הוא ימות שם אם הוא אינו ראוי לכך, כדוגמת כהנים גדולים בבית שני (שם).

^ח הגילוי של שם הו"ה של עלמא דידן, הוא 'היה הוה ויהיה' - שזהו גילוי ביחס ל'שלוש' מצבים - עבר הוה ועתיד, אך הגילוי לעתיד לבוא, זהו גילוי כהוה 'אחד' - הוה תמיד (שם).

כי אני אני הוא

(דברים לב, לט)

המסור ללב, אלא המצוה היא- לסלק את המניעים שמונעים מהאדם את אהבת ה', ולהגביר בכחו את הדברים המקרבים אותו לאהבת ה'. אבל, עצם האהבה היא לא יכולה להיות מצוה, כי הוא דבר שמסור ללב.

מצד הנקודה של המשל בלבד, אף שהמשל רחוק מהנמשל: האמונה כמות שהיא, היא לא יכולה להיות מצוה, היא המציאות של ה'אני', יכול להיות רק מצוה שהאדם צריך לגלות מי הוא.

הדברים הללו, צריך לתפוס אותם בעומק. מה החילוק אם נאמר- שיש 'אני', והאדם צריך להאמין, או שנאמר- שעצם ה'אני' הוא אמונה? זהו חילוק תהומי, מצד ההתקשרות של הנברא ליצורו.

אם אנחנו מעמידים שיש מציאות של נברא, ויש לו מציאות להאמין, מצוה להאמין, כל לשון שלא יהיה, הרי: שיש מציאות כביכול שנפרדת ממנו יתברך, והעבודה- לקשר את ה'אני' לקב"ה. איך? על ידי אמונה. ולאחר שיש אמונה, יש את התורה ומצוות.

אבל כשאנחנו אומרים שהמציאות של ה'אני'- היא אמונה, הרי: שהמציאות שלו מצד עצמה היא מאוחדת עם הקב"ה, אולי הוא לא יודע, הוא לא מכיר את עצמו, אבל זו המציאות!

אם נאמר שיש מציאות, וצריך רק לקנות את האמונה, ואולי אפילו כבר נקנתה בבחינה של נתקעה האמונה בלבם, אבל זו לא העצמיות, הרי: שזו הרכבה על גבי ה'אני', אבל עצם ה'אני' נפרד ממנו יתברך, ומקשרים אותו לקב"ה על ידי אמונה, ולא אמונה חיצונית, אלא בבחינה של נתקעה האמונה בלבם, אבל סוף כל סוף, העצמיות של ה'אני', היא לא מחוברת בהכרח לקב"ה, שהרי קודם מתן תורה לא נכרתה ברית זו, ואף במתן תורה לא התגלה אלא- כח של ברית המקשר, ולא אחדות בעצם.

אבל באמת, מצד העומק, שעצם ה'אני' הוא האמונה, הרי: שאין אופן להיות נפרד ממנו יתברך!

במתן תורה נתקעה האמונה בלבם, כמו שאמרנו- שזה לשון מושאל, אז מדוע חז"ל השתמשו בלשון המושאל?

כ'תבית י'הבית', אלו ביטויים מצד האור. וממילא, איזה כלי הוכן לאותו אור?

הרי שהכלי שהוכן מצד הנברא, הוא- ה'אנכי' של הנברא!

וכשאומרים חז"ל, כשאמר הקב"ה 'אנכי'- נתקעה האמונה בלבם, עומק הדברים: שעצם ההתגלות, מי זה ה'אנכי' של הנברא? זה עצם האמונה! ואמיתת תפיסת היות נפשם, שהיא אמונה- זה גופא נתקע בלבם. הלשון 'נתקע', הוא לשון מושאל.

חמישה שמות יש לה לנפש- נפש רוח נשמה חיה יחידה. היחידה- כלי ליחידו של עולם. מה היא העצמיות של האדם?- היחידה שבנפש, שהיא כלי ליחידו. ואיך אדם נעשה כלי ליחידו של עולם?- על ידי האמונה. זה בעצם המציאות של הנברא! אבל, זו לא אמונה שכלית, אלא זו אמונה- של תפיסת הלב.

גם מצד פשטות הדברים, כשאדם תופס שיש 'אני', הוא לא 'חושב' שהוא מאמין שיש 'אני', אלא זה עצם תפיסתו! אלא, מחמת שעכשיו בגלות, אנחנו נמצאים בהעלם, הרי שאנחנו תופסים את ה'אני'- כמציאות עצמית, זהו סוד הנפרדות של הנברא מיוצרו! שהוא תופס שיש 'אני', שצריך 'לקנות' את האמונה.

ידוע, יש מחלוקת בראשונים, האם מצוות האמונה נמנית בכלל התרי"ג. חלק משיטות הראשונים סוברים: שזה לא נמנה בכלל התרי"ג, כי אם אין אמונה- אז אין מי שיצווה! נמצא, ששאר המצוות, הן מצוות רק 'לאחר' שיש אמונה שיש בורא עולם. אבל לענינו. האמונה היא לא מצוה, היא- עצם המציאות!

מה שכן יכול להיות: שיש מצוה לאדם, לדעת שזו מציאותו, להוביל את עצמו למצב שההעלמים יסתלקו ממנו לגלות את מציאותו, זו כבר מחלוקת הראשונים. אבל, עצם האמונה- זו המציאות שלו!

העצמיות של האמונה היא לא מצוה.

כמו שכתוב בראשונים, לגבי המצוה של 'ואהבת את ה' אלקיך': שהמצוה, היא לא עצם האהבה, כי זה דבר

ה'אני' של הנברא, הוא כביכול- ה'אני' של הבורא. ומה כוונת הדברים לענינו? **האמונה** בבורא- זה מה שאנחנו יודעים מהבורא. הידיעה הכי עליונה שיש לנו מהבורא- זה עצם אמונתנו בו.

'כי אני אני הוא', הכוונה היא: שה'אני' של האדם, זה- אמונה! לא שיש 'אני' שמאמין, אלא עצם ה'אני' הוא- האמונה בקב"ה.

צריך להבין את הדברים בדקות. כאשר אנחנו מגדירים, שיש מציאות של אדם, שיש מציאות של 'אני'- מי הוא ה'אני'? שלחן- זה שלחן, כסא- זה כסא, מי זה- 'אני'? 'אני'- זו 'הויה', שחושבת, שמדברת, שפועלת, אז מי זה ה'אני'?

צריך לדעת בבירור: ש'אני'- זה א מ ו נ ה ! נחזור ונדגיש: אין הכוונה שיש 'אני', וה'אני' מאמין! אלא ה'אני'- הוא עצם האמונה!

ננסה לבאר את הדברים. עשרת הדברות, כידוע, כנגד- עשרה מאמרות, כנגד- עשרה כוחות הנפש, מלעילא לתתא. 'אנכי ה' אלקיך', כשהקב"ה אמר כך לבני ישראל, הרי שנתגלה- הכח הפנימי ביותר בנפשו של האדם. שהרי, הם קיבלו את האורייתא, קבלו את העשרת דברות ממנו יתברך, והכלי לדבר- זה עצם ההתגלות של אותו כח בנפש שמקביל לדיבור עצמו.

נמצא, שכאשר הקב"ה אמר 'אנכי ה' אלקיך'- נתגלה הכח העליון בנפשו של האדם. הקב"ה אמר- 'אנכי', ממילא הכלי קיבול הוא גם 'אנכי' של המקבל. **ה'אנכי'**, הוא לא רק מצדו יתברך, כי אילו באנו לדון מצדו יתברך ממש, לית מחשבה תפיסה ביה. אלא כל הביטויים, הם ביחס- איך הם נתפסים מצד המקבל. והרי, שהכלי ל'אנכי' של הבורא עולם- הוא כלי של 'אנכי' של נברא.

כשהקב"ה אמר 'אנכי'- אם כן נתגלה ה'אנכי' של הנברא: וא'נא נ'פשי כ'תבית י'הבית, כביכול, כמו שכתוב בחז"ל (שבת קה), הרי שכביכול הקב"ה נתן את העצמיות שלו ב'אנכי', ואם כן מצד המקבל- נתגלתה נקודת העצמיות של המקבל.

'אנכי' מי שאנכי, ו'אנכי- א'נא נ'פשי

ממוצא דברים נבין- שיש כאן שינוי בעומק, של צורת העבודה.

כאשר אנחנו תופסים את הקירבה כפשוטו, את הריחוק כפשוטו, את ה'עונתיכם היו מבדלים' (ישעיה נטב) כפשוטו, הרי: שהאדם כל הזמן מנסה להתקרב לקב"ה, ולהתקרב, ולהתקרב. הוא 'מחדש' דבר, ילכו מחיל אל חיל כפשוטו.

אבל מצד תפיסת העומק הפנימי: 'ואתה פה עמך עמדי' (ואתחנן הכח) כלומר- ואתה פה, עמוד! אבל תדע שזה עמדי. אין תנועה! כי הקב"ה בכל מקום. אבל תדע- שהוא בכל מקום, זו העבודה. העבודה היא- תנועה בנפש, לדעת שלא צריך תנועה!

לא תנועה כפשוטו, הרי כל סוד הבריאה היא תנועה, כמו שכתוב במקובלים, בפשטות זו תנועה החלטית, אבל בעומק, זו תנועה בנפש- לדעת שלא צריך תנועה! וככל שהנפש מתקרבת, ומתנועעת, ומתקדמת לנקודה, היא יודעת שלא צריך להתנועע.

העבודה היא רק להכיר את אמיתות הדבר: שהקב"ה גנוז בכל מקום, זה היסוד של הבעל-שם, שבכל דבר יש ניצוץ אלקות. כלומר, כל דבר הוא באמת נכלל בבורא עולם, הוא לא רחוק, וממילא לא שייך להגיד ביטוי של קרוב. הוא מאוחד בתכלית היחוד, אלא שהוא לא יודע שהוא מאוחד עמו יתברך.

העבודה היא רק- לגלות את אמיתות ההויה, שאנחנו מאוחדים עם הבורא עולם, וזה גופא, סוד היחידה ללא לבוש. (כלבבי ח"ח)

אני צריך לחדש דבר, או לגלות את המציאות שלא נודעת, ואף אם היא נודעת שכלית, אבל עדיין אינה גלויה בלב.

מצד ההתחדשות, ואפילו בלשון 'תורה חדשה' מאתי תצא- עדיין אין כאן את ההתגלות שזו המציאות, אלא זו התחדשות. אבל מצד גילוי העצם- הרי שכולם קשורים לקב"ה רק לא יודעים את זה.

'היינו כחלמים' יברר: שאפילו הרשע נאמר בו- 'לבלתי ידח ממנו נדח' (שמו"ב יד,ד)! ומדוע? כי הוא מעולם לא היה רחוק. רק ההבדל בין הצדיק לרשע, שהצדיק הרגיש שהוא קרוב והרשע לא. אבל שניהם קרובים!

לית אתר פנוי מיניה- זה לא נאמר רק בבחינת עולם, אלא זה נאמר גם בבחינת נפש, והרי- שאי אפשר להיות רחוק מהקב"ה. מה א"כ העבודה?- להכיר את אמיתות הדבר! אבל לא לחדש קירבה. אי אפשר לחדש קירבה. אם היה ריחוק שייך היה לחדש קירבה, אבל אם לית אתר פנוי מיניה, אם כן איך אפשר להתרחק? **אי** אפשר להתרחק. אפשר לדעת מהקירבה או לא לדעת.

מהיסודות הידועים: שכל יחס וביטוי שמצאנו, הוא רק ביחס למקבלים ולא יחס לעצמו. כשמבינים את הדברים לעניננו, כשמצאנו ביטויים בספרים הקדושים, שהאדם קרוב לקב"ה או רחוק מהקב"ה, זה לא ביטוי- מה המציאות? אם הוא קרוב או רחוק. אלא זה ביטוי- האם הוא מרגיש שהוא קרוב, או הוא מרגיש שהוא רחוק? אבל, לא שייך לקרוב ולא שייך לרחוק.

כי באמת, מצד ההתגלות של מתן תורה, לא התגלה- שעצם ה'אני' הוא האמונה, כי זה סוד תורת משיח! ובמתן תורה כידוע, עוד לא היה את סוד הגדלות של ימות משיח.

באמת במתן תורה, מה שהתגלה להם, הוא- שיש ברית המקשר, שזה סוד האורייתא. כלומר- יש 'אני', יש הקב"ה, ויש את הנתקעה האמונה בלבם, שנקשר קשר בין ישראל לאביהם שבשמים, קשר הכרחי בל ינותק. אבל, זהו קשר!

מה שאין כן מצד ההתגלות של תורת משיח, זוהי התגלות- שה'אני' זה עצם האמונה. ואם עצם האמונה זה 'אני', אם כן לא שייך לבטל את זה, כי עצם ה'אני' מאמין בקב"ה.

פועל יוצא של יסוד הדברים. כשאנחנו מבינים מצד פשוטם של דברים, שיש 'אני' שצריך לקשר אותו לקב"ה, הרי שאנחנו נמצאים בעולם של התחדשות: קודם מתן תורה- לא נתקעה האמונה בלבם, ובמתן תורה- נתקעה האמונה בלבם, והרי, שיש כאן התחדשות של התקשרות לקב"ה.

אבל, מצד סוד הגאולה ש'היינו כחלמים' (תהלים קכו), הרי שזה נאמר גם על מתן תורה! שהיינו כחלמים, כי זה בכלל השית אלפי שנים. כלומר, מה הכוונה שהיינו כחלמים? שהתפיסה שלנו היא לא אמיתות ההויה, יתברר לנו שמאז ומעולם היינו קשורים בקב"ה, אבל לא ידענו זאת! לא שצריך לקשור אותנו לקב"ה, אלא שצריך לדעת את המציאות שאנחנו קשורים. **בשני** המצבים יש עבודה, אבל סדר העבודה הולך ומשתנה לחלוטין: אם

כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף

(דברים לב, יא)

שהוא מלביש אותם עליהם על גביו. (דע את מדותיך 023 עפר - כח החומר והפשיטות שבעפר)

את כולם? רק כאשר מתגלה הכח של ההיולי בנפש, שסובלת את כל הצורות, ואז האהבה יכול לחול בכולם. אבל זה אהבה כאדם שלובש על גבו, "כנשר יעיר קנו, על גוזליו ירחף",

איך אפשר להגיע לאהבת ישראל השלימה, הרי יש הרבה צורות כאן, יש שבעים נפש שמתפשטים לששים רבוא אותיות, ואיך אפשר לסבול